

Ćwiczenia nr. 10.

1. Załóżmy, że atmosfera jest pojedynczą, izotermiczną warstwą o temperaturze T_a , która przepuszcza promieniowanie słoneczne oraz absorbuje całe promieniowanie długofalowe. Pokazać, że globalna temperatura powierzchni Ziemi wyraża się wtedy wzorem: $T = (2T_a)^{1/4}$. Jaka będzie wartość temperatury powierzchni Ziemi jeśli globalne albedo wynosi 30% a stała słoneczna wynosi 1366 Wm^{-2} .
2. Załóżmy, że atmosfera składa się z N jednorodnych, równoległych do siebie i izotermicznych warstw o takich samych grubościach optycznych. Zdolność emisyjna każdej z warstw wynosi jeden. W układzie tych warstw ustali się równowaga radiacyjna. Energia emitowana do góry i do dołu przez n -tą warstwę (o temperaturze T_n) wynosi σT_n^4 . Jednocześnie warstwa ta absorbuje energię wyemitowaną przez dwie sąsiadujące warstwy, czyli σT_{n-1}^4 i σT_{n+1}^4 . Temperatura najwyższej warstwy $n = 1$ wynosi T_e .

- a. Pokazać, że temperatura n -tej warstwy wyraża się następującym wzorem:

$$T_n = n^{1/4} T_e$$

- b. Załóżmy, że do powierzchni Ziemi dociera dodatkowo promieniowanie krótkofalowe $I_0(1 - A)\frac{1}{4}$. Jak będzie wyglądał bilans energetyczny dla powierzchni Ziemi?
3. Absorbujący gaz jest dobrze wymieszany w atmosferze oraz spełnia równanie hydrostatyki $\frac{\partial p_a}{\partial z} = -\rho_a g$, gdzie p_a jest ciśnieniem cząstkowym tego gazu a ρ_a gęstością:

- a. Zdefiniujmy grubość optyczną jako $\tau = \langle \alpha_m \rangle \int_z^\infty dz \rho_a(z)$, gdzie $\langle \alpha_m \rangle$ jest masowym współczynnikiem absorpcji. Pokazać, że:

$$T(p_a) = T(\tau = 0) \left[1 + \frac{3}{2} \langle \alpha_m \rangle p_a \frac{1}{g} \right]^{1/4}.$$

- b. Pokazać, że gradient temperatury w stanie równowagi radiacyjnej dany jest wzorem:

$$\frac{\partial T}{\partial z} = -\frac{g}{R_a} \frac{\frac{3}{8} \tau}{(1 + \frac{3}{2} \tau)}.$$

Pokazać, że atmosfera staje się konwekcyjnie niestabilna jedynie gdy $c_p > 4R_a$, gdzie c_p i R_a są ciepłem właściwym oraz stałą gazową.

4. Obliczyć tempo nocnego wychładzania radiacyjnego powierzchni Ziemi. Przyjąć, że efektywna głębokość zmian temperatury gruntu wynosi jedynie 5cm. Pojemność cieplna ziemi wynosi $C \approx 2 \cdot 10^6 \text{ Jm}^{-3}\text{K}^{-1}$, średnia absorpcyjność atmosfery $\alpha_{lw} = 0.8$ oraz jej średnia temperatura $T_a = 260\text{K}$, temperatura początkowa gruntu $T_s = 275\text{K}$. Jak zmieni się tempo wychładzania, jeśli w atmosferze występują chmury stratus o średniej temperaturze 270K.